

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku za 2011.

Zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia raz w roku radzie gminy sprawozdanie z działalności.

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2011 roku.

I. Ogólne informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej

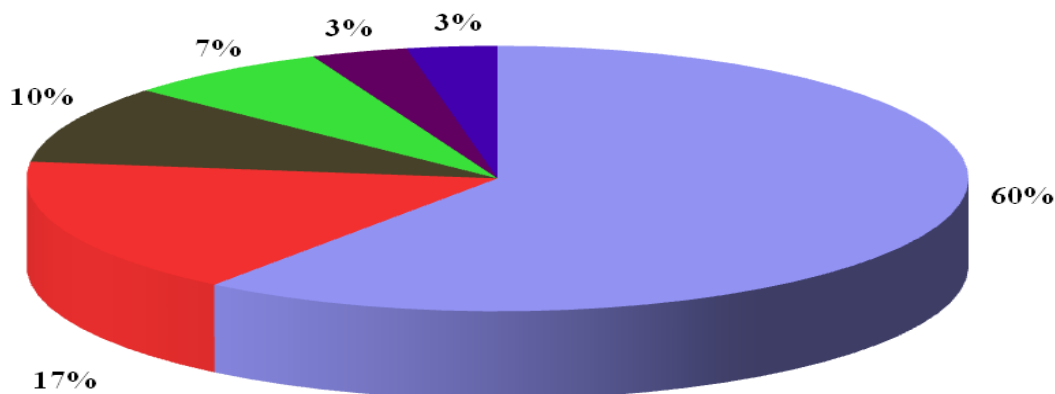
Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 roku objął różnymi formami pomocy społecznej 483 rodziny, w których łącznie było 910 osób, co stanowi 5,8 % ogółu mieszkańców Milanówka tj. 15670 osób.

W porównaniu do ubiegłego roku zanotowaliśmy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy.

Wśród osób korzystających z pomocy 79 to osoby, które zgłosiły się w 2011r o pomoc po raz pierwszy lub nie korzystały z pomocy w okresie dwóch ostatnich lat. Kilka rodzin zaprzestało korzystania z pomocy społecznej w 2011 roku mimo dalszego posiadania uprawnień do zasiłku stałego, wypłacanego comiesięcznie w maksymalnej wysokości 444 zł, dotyczy to 10 osób, z których 4 osoby uzyskały uprawnienia do renty/emerytury, 3 podjęły pracę, 2 zmieniły miejsce zamieszkania, a 1 osoba przekroczyła kryterium dochodowe. Pewnej zmianie uległa również struktura rodzin korzystających z pomocy, choć w dalszym ciągu największą grupę osób wymagających wsparcia, stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (291 osób). Strukturę rodzin obrazują poniższe wykresy nr 1 i 2.

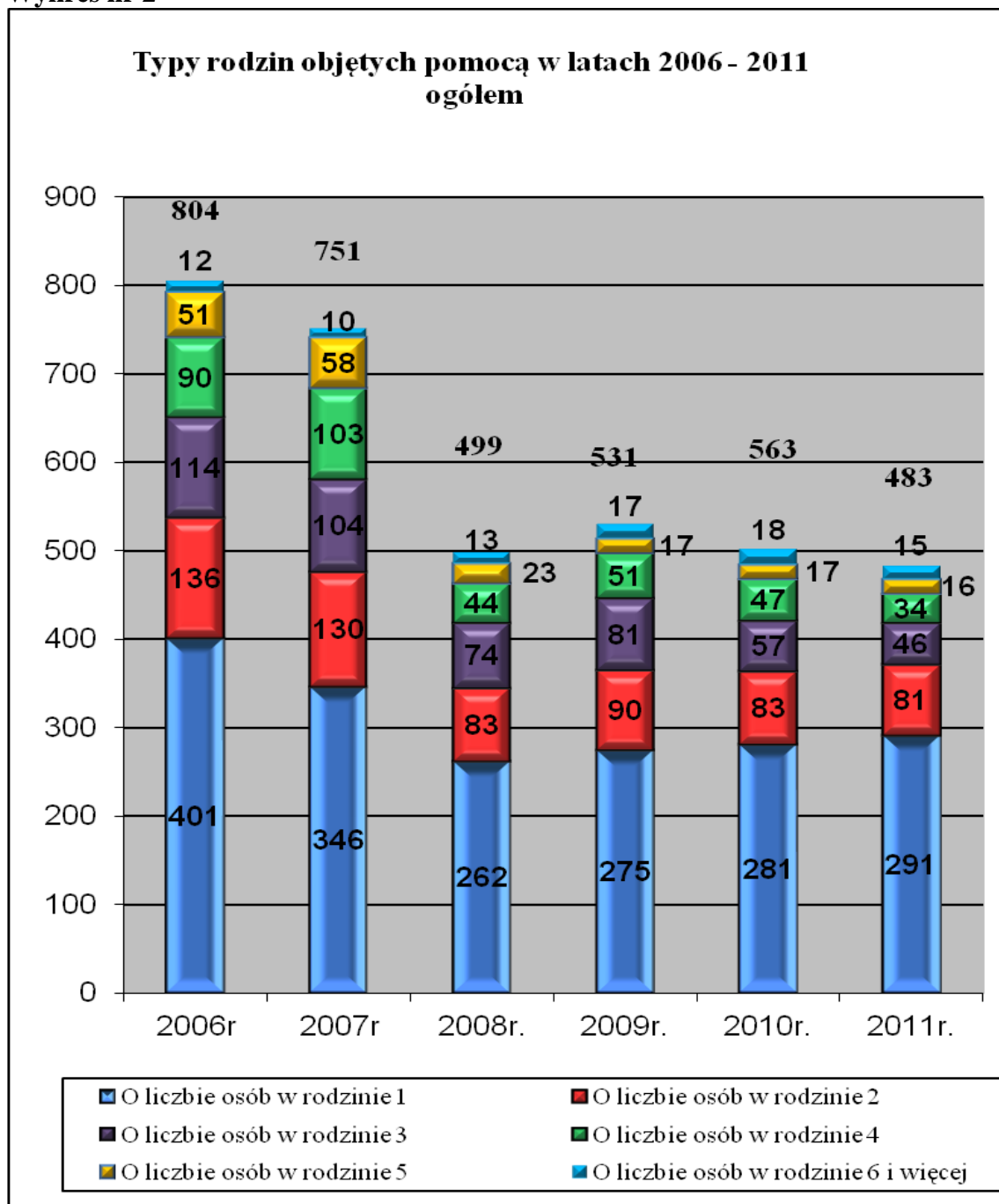
Wykres nr 1

Rodziny ogółem w 2011r

- liczbie osób w rodzinie 1
- liczbie osób w rodzinie 2
- liczbie osób w rodzinie 3
- liczbie osób w rodzinie 4
- liczbie osób w rodzinie 5
- liczbie osób w rodzinie 6 i więcej

Wykres nr 2

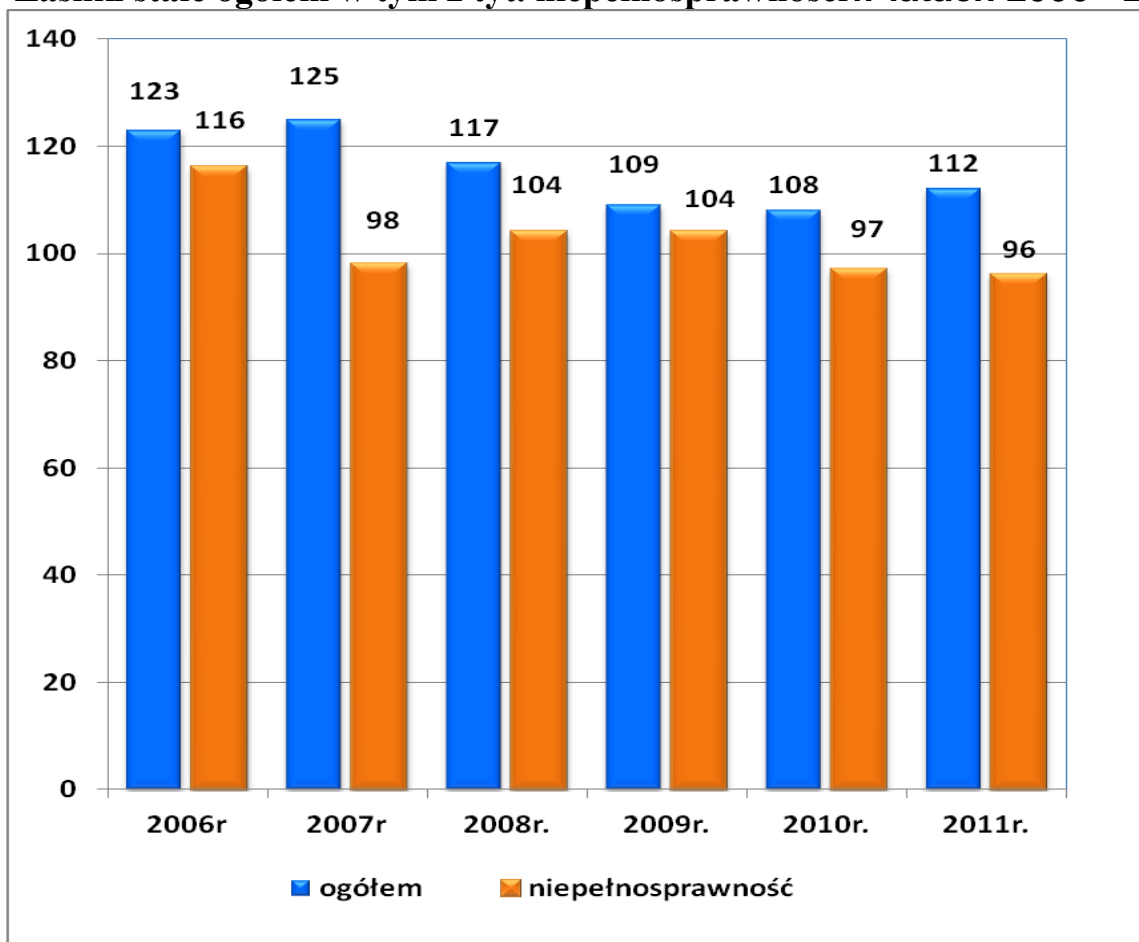

Osoby samotne w większości korzystają ze świadczeń w postaci zasiłków stałych wypłacanych dla osób niepełnosprawnych lub są to osoby w wieku emerytalnym pozostające w rodzinie i nie posiadające stałego źródła dochodu.

Strukturę świadczeniobiorców zasiłków stałych przedstawia wykres nr 3 i 4.

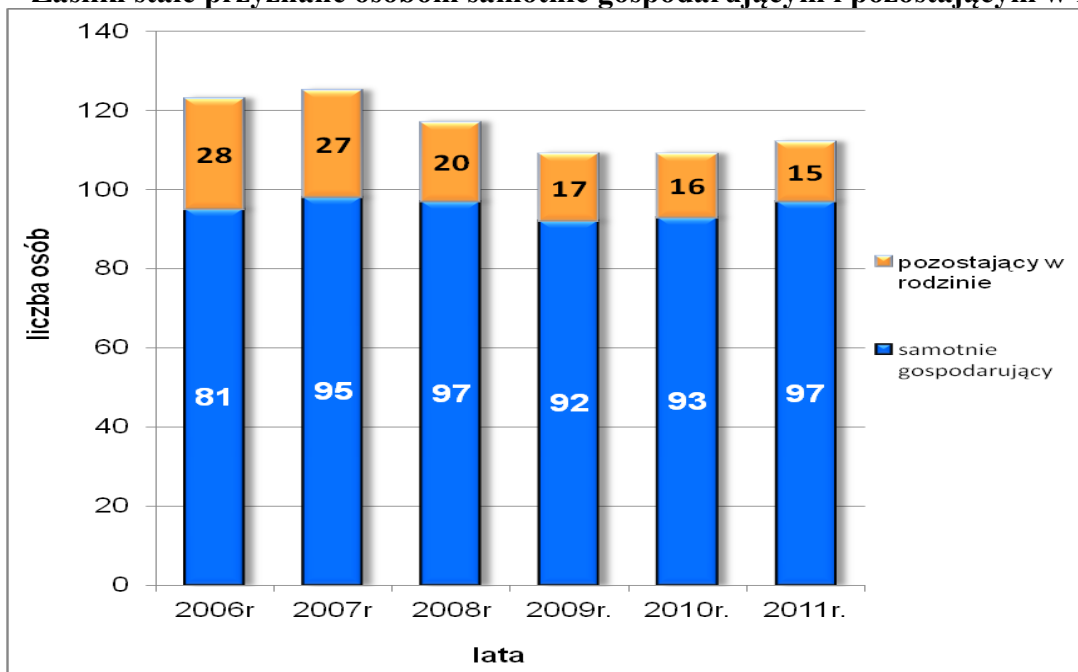
Wykres nr 3

Zasilki stałe ogółem w tym z tyt. niepełnosprawności w latach 2006 - 2011

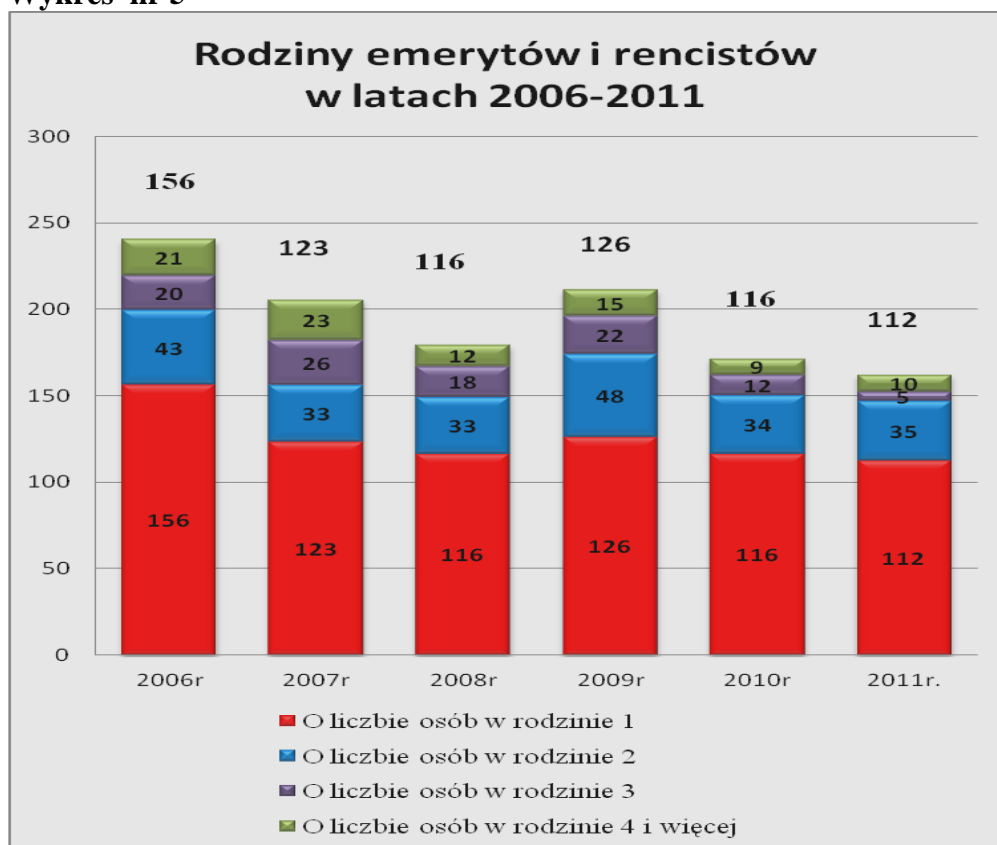
Wykres nr 4

Zasilki stałe przyznane osobom samotnie gospodarującym i pozostającym w rodzinie

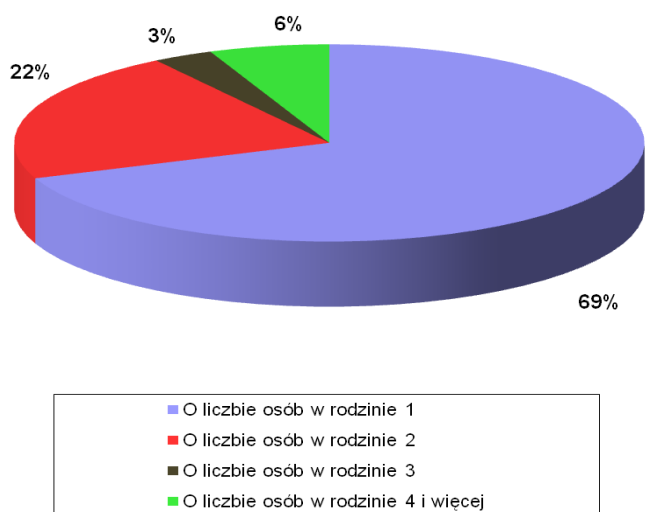
W 2011 roku zarejestrowaliśmy 162 rodziny emerytów i rencistów korzystających z pomocy ośrodka, w tym 112 prowadzi jednoosobowe gospodarstwa domowe (wykresy nr 5 i 6). Rodzinom tym udzielana była przede wszystkim pomoc celowa w okresie zimowym na zakup węgla lub pomoc w opłaceniu rachunków za energię elektryczną, jak również wsparcie finansowe z przeznaczeniem na zakup leków lub zakup żywności.

Wykres nr 5

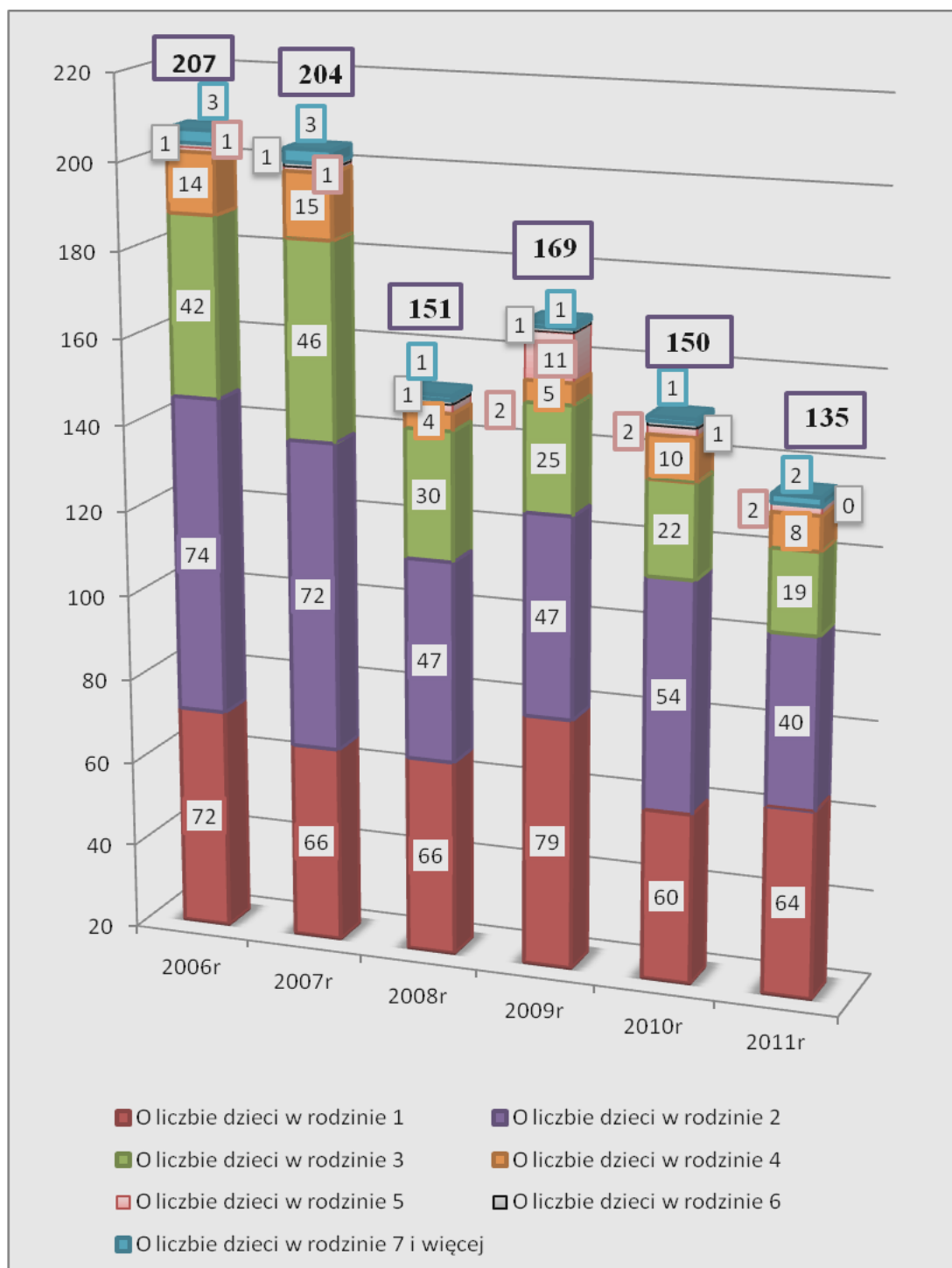
Wykres nr 6

Emeryci i renciści 2011r.

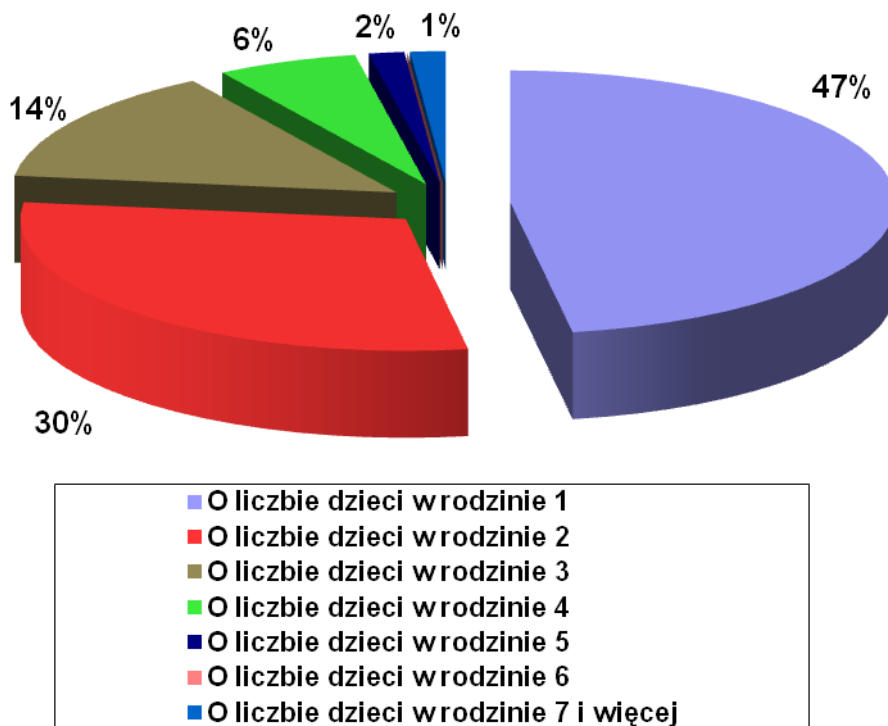
Poza grupą osób niepełnosprawnych i rodzin emerytów i rencistów kolejną dużą grupą osób wymagających wsparcia były rodziny z dziećmi. Wśród nich 10 rodzin to rodziny wielodzietne. (wykresy nr 7 i 8).

Rodziny z dziećmi w latach 2006 – 2011

Wykres nr 8

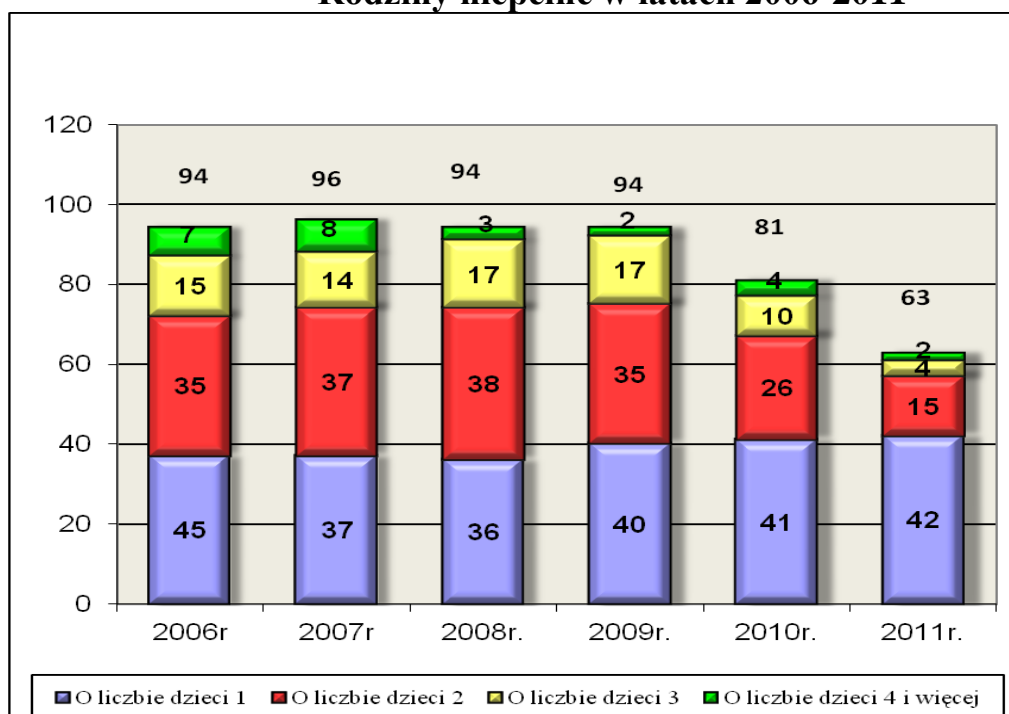
Rodziny z dziećmi w 2011r.

Na ogólną liczbę 135 rodzin z dziećmi 63 to rodziny niepełne. Strukturę tę obrazują wykresy nr 9 i 10.

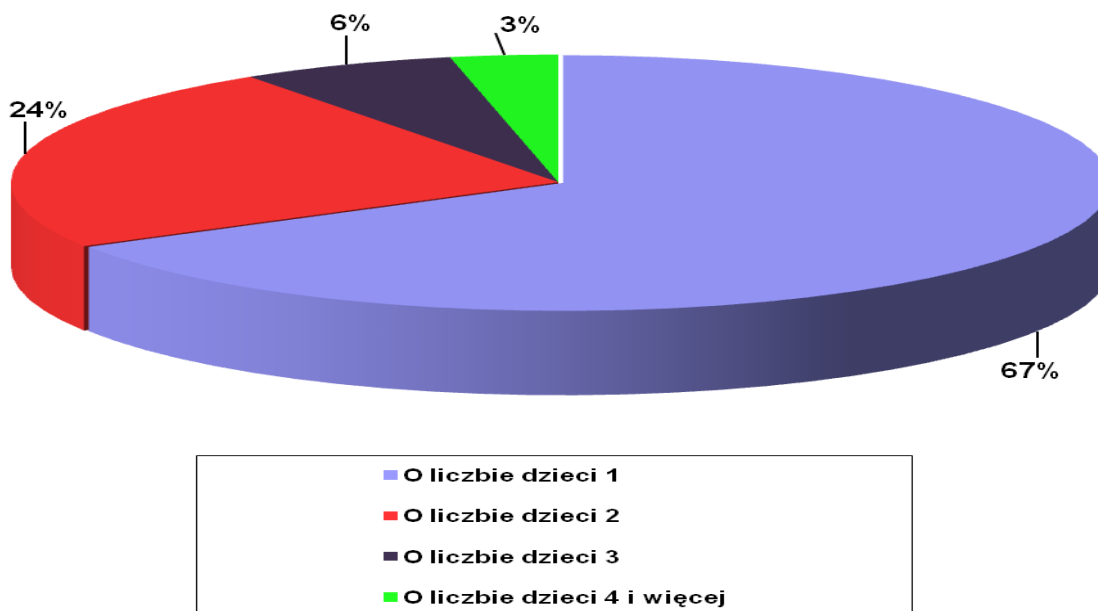
Wykres nr 9

Rodziny niepełne w latach 2006-2011

Wykres nr 10

Rodziny niepełne 2011r.

Z przedstawionych danych wynika, że w dalszym ciągu w najtrudniejszej sytuacji socjalno-bytowej pozostają na terenie miasta dwie grupy: rodziny z dziećmi, w tym rodziny niepełne oraz osoby starsze w wieku poprodukcyjnym w większości samotne.

Taka struktura klientów OPS potwierdza potrzebę zwiększenia dotychczasowych nakładów ponoszonych przez miasto na wsparcie finansowe mieszkańców, gdyż ich sytuacja ekonomiczna w najbliższym czasie nie ulegnie poprawie.

II. Przyczyny korzystania z pomocy – dysfunkcje

1. Ubóstwo

W 2011 roku poza 3 przypadkami związanymi ze zdarzeniami losowymi klientami pomocy społecznej były osoby, które osiągały bardzo niskie dochody, łącznie z tego powodu pomagaliśmy 243 rodzinom. Podstawowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej nie uległo w 2011 roku zmianie i wynosiło: dla osoby samotnej 477 zł i dla osoby w rodzinie 351 zł. Większość rodzin korzystających z pomocy osiągała dochody znacznie poniżej tego kryterium, szczególnie dotyczyło to rodzin z dziećmi.

2. Niepełnosprawność

Wśród głównych przyczyn dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, oprócz niskich dochodów, była niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Z pomocy ośrodka skorzystało w 2011 roku ogółem 250 rodzin, w których są osoby niepełnosprawne. Najtrudniejsze problemy w pracy z osobami posiadającymi orzeczenie o stopniu niepełnosprawności występują w grupie osób uzależnionych od alkoholu. W stosunku do tej grupy klientów w 2011 roku były kontynuowane działania intensyfikujące współpracę z Pełnomocnikiem do Spraw Uzależnień, Strażą Miejską i z Policją w celu identyfikacji i ograniczenia marnotrawienia środków. Dzięki dobrej współpracy służb udało się zintensyfikować wzajemne działania informacyjne dotyczące pomocy dla tej grupy osób.

Z przeprowadzonego przez nas rozeznania wynika, że pomoc świadczona na rzecz osób niepełnosprawnych przez powiat w większości zaspokaja także potrzeby naszych mieszkańców.

W najtrudniejszej sytuacji są osoby z niepełnosprawnością ruchową, ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się są przyczyną izolacji tych osób.

Dla ograniczenia tego zjawiska Ośrodek dwukrotnie (2008 i 2010) podjął inicjatywę powołania grupy samopomocowej dla osób niepełnosprawnych niestety nie spotkało się to z zainteresowaniem.

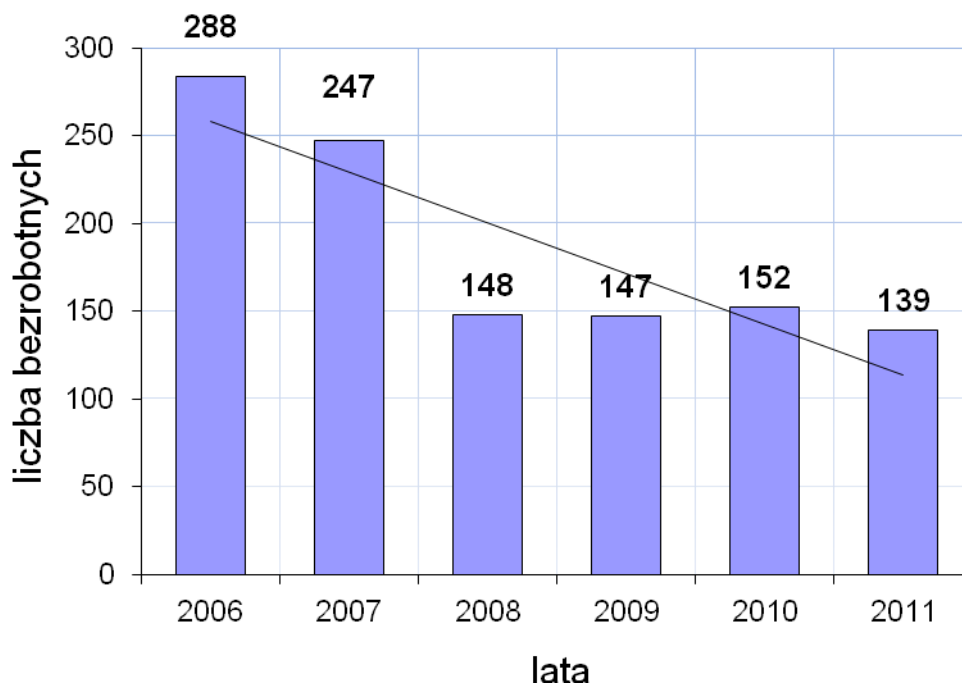
Aktywizacja osób niepełnosprawnych na terenie miasta jest jednym z ważniejszych zadań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Osoby niepełnosprawne wspierane materialnie przez ośrodek to jedynie mała grupa niepełnosprawnych w Milanówku, stąd do objęcia większym wsparciem niepełnosprawnych konieczne jest wspólne działanie różnych instytucji i organizacji.

3. Bezrobocie

Drugą z najczęściej występujących dysfunkcji było bezrobocie, z tego powodu udzielano pomocy 139 osobom co stanowi 34% ogółu zarejestrowanych w PUP w 2011 r. (poniższy wykres).

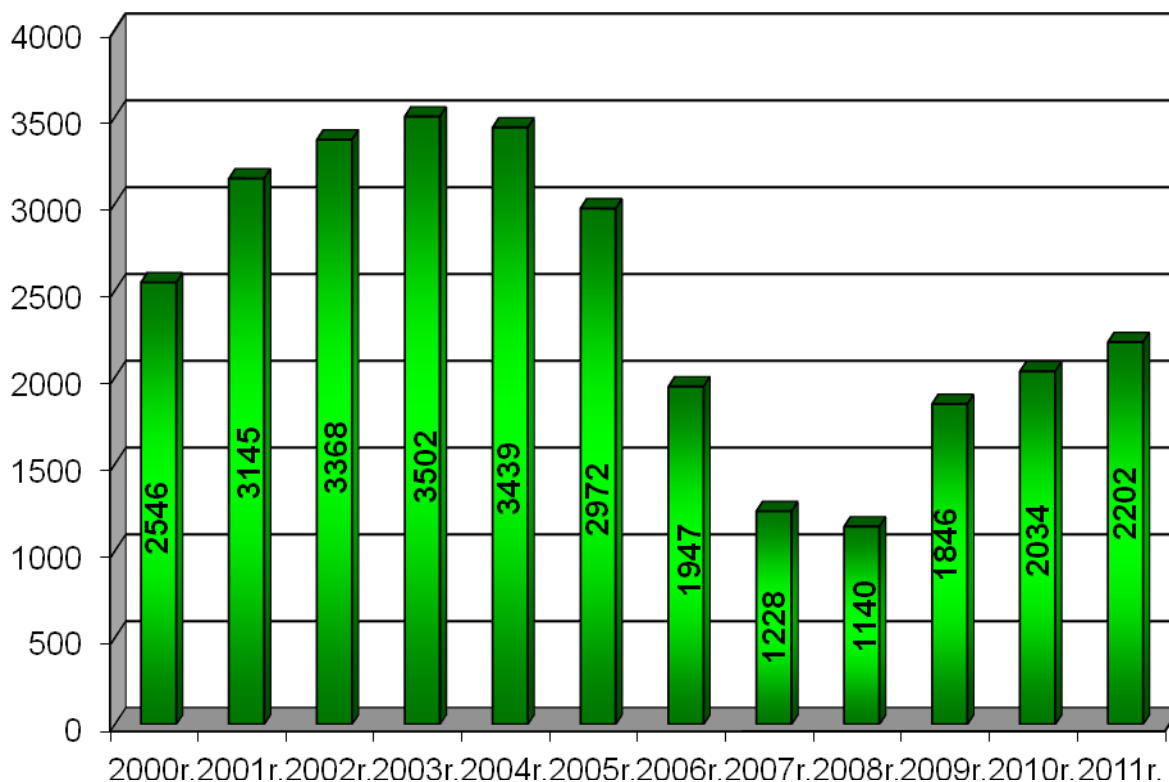
Z danych przekazanych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, że na koniec 2011 roku było zarejestrowanych 405 bezrobotnych z terenu Milanówka. W stosunku do 2010 roku, w którym było zarejestrowanych 348 osób – jest to wzrost o 16 %. Niemniej nieznacznie bo o 9% zmniejszyła się liczba osób, którym z tytułu tej dysfunkcji udzielono pomocy. Pozostałe osoby nie zostały objęte pomocą ośrodka ponieważ spełniały warunki do zasiłku dla bezrobotnych z PUP.

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tyt. bezrobocia

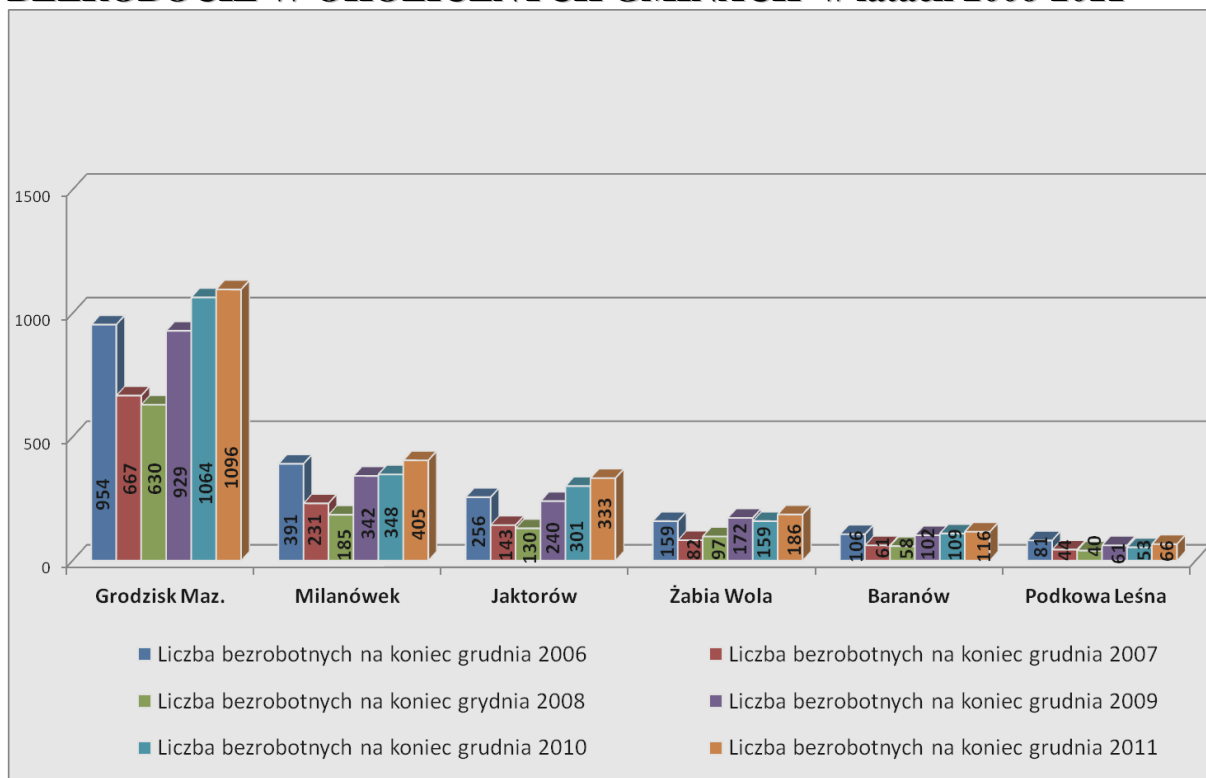

Liczba bezrobotnych w powiecie grodziskim w latach 2000 - 2011r.

BEZROBOCIE W OKOLICZNYCH GMINACH w latach 2006-2011

W celu aktywizacji osób bezrobotnych kontynuowano rozpoczęte w 2006 r., wspólne działania z PUP, wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegające na prowadzeniu prac społecznie użytecznych (miejsce pracy wskazuje Urząd Miasta Milanówka, bezrobotny jest zobowiązany do przepracowania 40 godzin miesięcznie i otrzymuje wynagrodzenie nie wliczone do ogólnych dochodów, w wysokości 292 zł miesięcznie).

W ubiegłym roku ośrodek kierował do takich prac miesięcznie 11 osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Bezrobocie dotychczas było jedną z głównych przyczyn udzielania wsparcia materialnego przez Ośrodek.

Grupa 8 osób bezrobotnych w wieku aktywności zawodowej brała udział w projekcie Milanowska Inicjatywa Lokalnej Aktywności MILA. Opracowany przez nas projekt uzyskał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ogólna wartość projektu wynosiła 129 869,29zł z czego dofinansowanie gminy wyniosło 10,5 % tj. kwotę 13 636,28zł.

W ramach projektu zastosowaliśmy narzędzie w postaci kontraktu socjalnego co pozwoliło na zindywidualizowanie pracy socjalnej.

W projekcie zrealizowaliśmy następujące działania:

- * warsztaty aktywizacyjne w zakresie rozwoju kompetencji społecznych, połączone z 1- dniowym wyjazdem integracyjnym,
- * warsztaty zarządzania budżetem domowym,
- * szkolenie w zakresie podstawowej obsługi komputera,
- * szkolenie zawodowe w zakresie obsługi kas fiskalnych,
- * warsztat doradztwa zawodowego,
- * indywidualna terapia psychologiczna,
- * uczestnictwo w grupie wsparcia prowadzonej przez psychologa.

W ramach uczestnictwa w projekcie beneficjenci ostatecznie otrzymali materiały szkoleniowe, wyżywienie w czasie zajęć grupowych trwających dłużej niż 4 godziny i wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych.

Przewidujemy, że na terenie miasta w 2012 roku dużym problemem będzie aktywizacja na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych korzystających z świadczeń pomocy społecznej.

4. Długotrwała choroba

Kolejną znaczącą grupą osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej są osoby długotrwale lub ciężko chore.

Z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 148 osobom. Większość świadczeń była udzielana jednorazowo na zakup leków lub pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w miejscu zamieszkania. Kilka osób prosiło o pomoc w pokryciu kosztów dojazdu do specjalistycznej placówki medycznej.

Pomoc z powodu długotrwałej choroby jest udzielana w większości osobom starszym, które mają niskie świadczenia emerytalne lub rentowe.

Ponadto osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i materialnej była udzielana pomoc w formie usług opiekuńczych.

Pomoc taka była świadczona przez opiekunki dla 72 rodzin oraz dla 5 osób z zaburzeniami psychicznymi w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania są przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Łącznie na koniec 2011 roku w domach pomocy przebywało 17 osób.

Problem zapewnienia opieki dla ludzi starszych, samotnych narasta. Dotyczy to nie tylko osób korzystających z pomocy ośrodka, ale również rodzin o dobrej sytuacji materialnej. Ponadto zwiększa się ilość osób w wieku emerytalnym, co wymaga organizacji różnorodnych form wsparcia środowiskowego i z tego tytułu większego dofinansowywania przez miasto.

5. Alkoholizm i narkomania

Wśród klientów ośrodka w 2011 r. problemy z nadużywaniem alkoholu występowały w 49 rodzinach. Problemy z uzależnieniem od narkotyków zdefiniowano w 2 rodzinach korzystających ze świadczeń.

Udzielanie pomocy dla rodzin dotkniętych uzależnieniami wiąże się z koniecznością prowadzenia przez pracowników socjalnych stałego monitoringu rodziny.

Większość osób nadużywających alkoholu to mężczyźni, najlicniejsza grupa z nich to osoby, które nie pracują lub pracują dorywczo, są w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym i nie mają stałych źródeł dochodu. Najtrudniejsze sytuacje występują w rodzinach z dziećmi w sytuacjach, gdy alkoholu nadużywają oboje rodzice. Sytuacja taka została zdefiniowana w 3 rodzinach są one objęte nadzorem kuratorskim.

Podobnie jak w poprzednich latach nadużywanie przez klientów ośrodka alkoholu i marnotrawienie środków było w 2011 roku jedną z podstawowych przyczyn przyznawania pomocy w formie rzeczowej lub ograniczenie jej zakresu do niezbędnego minimum np. wydawania talonów do sklepu lub zapewnienie gorącego posiłku.

W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy socjalni we współpracy ze strażą miejską, policją i pełnomocnikiem do spraw profilaktyki i uzależnień wnoszą o wszczęcie procedury przymusowego leczenia.

Problem alkoholizmu mimo dobrej współpracy różnych służb na terenie miasta jest bardzo widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień jest jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy.

W związku z powyższym najważniejszym zadaniem powinno być prowadzenie wczesnej profilaktyki szczególnie wobec młodzieży. Zadanie to powinno być traktowane priorytetowo w 2012 roku.

6. Problemy opiekuńczo - wychowawcze i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Pomoc dla rodzin z tego typu problemami była udzielana w 2011 roku dość często i dotyczyła 94 rodzin, w których było 380 osób. Większość z nich to rodziny z dziećmi, korzystały one z wielu form wsparcia nie tylko materialnego. Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach tych występuje często wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają.

W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, służb pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych straży miejskiej i policji pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci, członków tych rodzin.

Od czerwca 2007 roku działa Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin przy ul. Turczynek gdzie skorzystało w 2011 roku ogółem 14 dzieci, a w lokalu działającym od 2009 roku przy ulicy Na Skraju ogółem 26 dzieci w wieku od 6 do 15 lat. Wychowankowie mają zapewniony posiłek w formie kanapek, napojów, ciast i owoców. Organizowane są półkolonie w czasie ferii zimowych oraz podczas wakacji.

Poza działaniami opiekuńczo wychowawczymi skierowanymi bezpośrednio do dzieci prowadzona jest tam również praca z rodzicami.

Przy placówce Na Skraju funkcjonuje także grupa samopomocowa samotnych matek i rodzin wielodzietnych (12 osób), która odbyła 11 spotkań.

Problemy wsparcia rodzin z dziećmi korzystających z pomocy ośrodka są traktowane priorytetowo. W 2012 roku będą kontynuowane działania aktywizujące rodziców do pracy i lepszej opieki nad dziećmi.

7. Bezdomność

W skali miasta Milanówka problem bezdomności nie dotyczy dużej grupy osób w ubiegłym roku z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 7 klientom. Wśród nich były osoby, które w poprzednich latach utraciły prawo do lokalu lub osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Wśród większości osób bezdomnych z terenu miasta lub zagrożonych bezdomnością występuje problem uzależnienia alkoholowego, osoby te nie chcą współpracować i podjąć leczenia. Dwie z nich w okresie największych mrozów były umieszczone w noclegowni, gdzie również odmówiły uczestnictwa w programach wychodzenia z bezdomności.

W stosunku do tej grupy osób będą kontynuowane w 2012 roku działania wspierające w celu podjęcia przez nie terapii alkoholowej.

III. Pomoc w zapewnieniu posiłków – realizacja programu

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ważnym zadaniem ośrodka pomocy jest koordynacja działań związanych z realizacją na terenie miasta działań wynikających z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach programu miasto otrzymało na realizację programu z budżetu państwa w 2011 roku kwotę 67 400zł.

Najlicniejszą grupą osób objętą pomocą w formie dożywiania byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dożywianie prowadzone było przede wszystkim na terenie miasta Milanówka, w programie uczestniczyły wszystkie szkoły gminne.

Ogółem posiłki były opłacane dla 46 dzieci w przedszkolach i 119 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Dodatkowo pomocą w postaci gorących posiłków objęto 20 osoby dorosłe, dla których obiady wydawane były przez Zgromadzenia Sióstr Urszulanek.

Ponadto w ramach programu była również udzielana pomoc dla rodzin w formie zasiłków na żywność, co pozwoliło na objęcie programem wszystkich osób wymagających pomocy w tej formie.

Pomoc w postaci zapewnienia gorącego posiłku jest zadaniem obowiązkowym miasta.

Wszystkie placówki oświatowe z terenu miasta na stałe współpracują z ośrodkiem i każdy przypadek wymagający udzielenia pomocy jest wspólnie rozpatrywany, a pomoc niezwłocznie udzielana.

Podsumowanie.

W sprawozdaniu przedstawiony został opis najważniejszych problemów społecznych występujących w 2011 roku w Milanówku i krótki opis działań z zakresu pomocy społecznej podejmowanych do ich rozwiązania.

Do głównych przyczyn występowania problemów w rodzinach korzystających z pomocy społecznej należało: bezrobocie, niepełnosprawność, nadużywanie alkoholu i problemy rodzin z dziećmi sprawiającymi trudności wychowawcze.

Ogólna liczba klientów w stosunku do 2010 roku zmniejszyła się.

W 2011 roku kontynuowano działania aktywizujące klientów pomocy społecznej w tym między innymi:

- działanie grupy samopomocowej,
- dalsza realizacja prac społecznie użytecznych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- włączanie klientów pomocy społecznej do prac na rzecz miasta,
- opracowanie i realizacja projektu Milanowska Inicjatywa Lokalnej Aktywności MILA,

Programy wieloletnie:

- Kontynuowanie prac wynikających z Programu Profilaktyki i opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010 – 2015.
- Opracowanie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Milanówka na lata 2011 – 2015.
- Opracowanie i wdrożenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015.
- Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

We wrześniu 2011 r. złożono wniosek konkursowy nowego projektu **pt. „Razem przeciw przemocy”** którego celem jest rozwój współpracy i zwiększenie skuteczności pomocy instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, który będzie realizowany w 2012 r.

Niniejsze sprawozdanie merytoryczne zostało opracowane w oparciu o sprawozdanie roczne przekazywane wojewodzie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dotychczasowy bilans potrzeb pomocy społecznej na rok przyszły zastąpi zgodnie z art. 16a znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej ocena zasobów pomocy społecznej, którą Burmistrz Miasta Milanówka przedstawi Radzie Miasta do 30 kwietnia 2012 r. Ocena ta będzie podstawą do planowania budżetu pomocy społecznej na rok następny.